

داروی فلوئورواوراسیل (۵)

❖ فلوئورواوراسیل (۵-FU) چیست؟

فلوئورواوراسیل یک داروی شیمی درمانی است که برای درمان برخی از بدخیمی‌ها استفاده می‌شود. این دارو از رشد و تکثیر سلولهای بدخیمی جلوگیری می‌کند و ممکن است به صورت تزریق وریدی یا خوراکی یا پماد موضعی تجویز شود.

مدل خوراکی این دارو به صورت مستقیم وجود ندارد، اما دارویی به نام کپسیتابین به شکل قرص تجویز می‌شود که پس از مصرف در بدن به فلوئورواوراسیل (شکل فعال دارو) تبدیل شده و همان اثر درمانی را ایجاد می‌کند.

موارد مصرف شایع:

- بدخیمی‌های دستگاه گوارش (معه، روده بزرگ، راست روده)
- بدخیمی پستان
- بدخیمی سر و گردن
- برخی تومورهای پوستی (در نوع موضعی)

مکانیسم اثر دارو

سلول‌ها برای تقسیم شدن باید مواد خاصی را در داخل خود تولید کنند. این دارو از ساخته شدن یکی از مواد ضروری برای تکثیر سلول جلوگیری می‌کند. در نتیجه، سلول‌ها نمی‌توانند به درستی رشد کنند و تکثیر آن‌ها متوقف می‌شود، به‌ویژه سلول‌هایی که با سرعت بیشتری در حال رشد هستند و در آخر سلول دچار مرگ می‌شود.

سلول‌های بدخیمی چون سرعت تقسیم بالاتری دارند، بیشتر تحت تأثیر این دارو قرار می‌گیرند؛ اما برخی سلول‌های سالم با تقسیم سریع (مانند سلول‌های مغز استخوان، گوارش و مو) نیز ممکن است آسیب ببینند.

نکات مهم

قبل از تجویز دارو:

- بررسی دقیق آزمایشگاهی از نظر تعداد گلبول سفید، هموگلوبین، و پلاکت جهت تصمیم‌گیری تزریق دارو (CBC WBC، Hb، Plt)
- بررسی عملکرد کبد و کلیه با انجام آزمایشهای مورد نیاز
- بررسی وزن بیمار برای محاسبه دوز دقیق دارو
- بررسی سابقه حساسیت دارویی یا واکنش به شیمی درمانی‌های قبلی
- توضیح روند درمان به بیمار جهت کاهش اضطراب
- آگاه‌سازی بیمار و اخذ رضایت از بیمار یا همراه بیمار
- قبل از تجویز دارو
- بررسی قلبی قبل از شروع درمان و مشاوره با پزشک قلب در صورت داشتن مشکل قلبی

علائم هشدار که باید فوراً گزارش شوند

- گزارش زخم های دهانی
- تب بالای ۳۸، گلودرد یا سرفه و تنگی نفس
- اسهال شدید و استفراغ کنترل نشده
- خونریزی لثه، بینی یا وجود خون در ادرار و مدفوع، قی
- چشم ، خلط
- کبودی های غیرعادی
- ضعف و بی حالی شدید

سایر نکات آموزشی:

- احتمال ریزش مو و بازگشت آن پس از پایان درمان
- عدم مصرف داروهای گیاهی به علت تداخل با داروهای شیمیایی
- عدم مصرف خودسرانه داروها، مکمل ها (بدون مشورت با پزشک معالج)
- مشاوره با پزشک معالج در مورد انتخاب روش پیشگیری از بارداری

تهیه کننده : نیلوفر عطائی زاده "کارشناس پرستاری"
منبع: پرونر سودارث (مراقبت از بیمار شیمی درمانی)
شیمی درمانی بالینی (دکتر علی یعقوبی جویباری)
مشاور علمی: احمد رضا مقصودی "فوق تخصص
هماتولوژی و انکو لوژی"
طراحی و تنظیم: زهرا باقری سوپر آموزش سلامت ،
مریم اقتداری کارشناس ارشد پرستاری
دفتر آموزش سلامت الزهرا خرداد ۱۴۰۵

آموزش های ضروری به بیمار

آموزش های عمومی:

توضیح هدف درمان و این که بروز عوارض به معنی بی اثر بودن دارو نیست و گاهی حتی نشانه اثر بخشی دارو است. تاکید بر اهمیت پیگیری جلسات درمانی، آزمایش های دوره ای و مصرف مایعات کافی (مگر در صورت منع پزشکی)

مراقبتهای دهان و گوارش:

- استفاده از مسواک نرم و دهان شویه غیرالکلی
- پرهیز از غذاهای تند، اسیدی و بسیار داغ در صورت داشتن زخم دهان در بیماران دچار تهوع و استفراغ
- تقسیم وعده های غذایی به حجم کم و دفعات بیشتر

پیشگیری از عفونت:

- شست و شوی مکرر دست ها با آب و صابون
- پرهیز از حضور در مکان های شلوغ و استفاده از ماسک
- اجتناب از تماس با افراد بیمار حتی سرما خوردگی

پاسن اسمه دواء و ذکره شفاء

راهنمای بیمار

داروی فلوئوئوراسیل (۵) Fluorouracil (5-FU)

کدمحتوا: ۶۰۶

www.alzhra.mui.ac.ir
salamat@azh.mui.ac.ir
03136202008